

Python w Elektronicznej Sieci #9: Sieci komputerowe – konfiguracja i programowanie

Projekt „Matematyka dla Ciekawych Świata”,

Robert Ryszard Paciorek

<rrp@opcode.eu.org>

2020-04-28

1 Konfiguracja sieci w Linuxie

Konfigurację interfejsów sieciowych w systemie Linux umożliwia polecenie `ip`. Przykłady użycia (ta lista w żaden sposób nie wyczerpuje dostępnych możliwości i dodatkowych opcji):

- wyświetlanie i ustawianie adresów IP
  - `ip addr` – wypisuje obecną konfigurację adresów i informacje o stanie interfejsu (UP/DOWN – interfejs włączony/wyłączony, LOWER_UP/LOWER_DOWN – link warstwy niższej na interfejsie / jego brak)
  - `ip addr add ADDRESS dev INTERFACE` – dodaje adres ADDRESS do interfejsu INTERFACE
  - `ip addr del ADDRESS dev INTERFACE` – usuwa adres ADDRESS z interfejsu INTERFACE
- włączanie i wyłączanie interfejsów
  - `ip link set INTERFACE up / ip link set INTERFACE down` – włączenie / wyłączenie interfejsu INTERFACE
  - `ip link set INTERFACE address ADDRESS` – ustawienie adresu sprzętowego urządzenia INTERFACE na ADDRESS
- konfiguracja tagowanych VLANów
  - `ip link add link INTERFACE name INTERFACE.VLANID type vlan id VLANID` – dodanie interfejsu związanego z tagowanym VLANem o numerze VLANID na interfejsie INTERFACE, moduł 8021q powinien zostać załadowany automatycznie
  - `ip link del INTERFACE.VLANID type vlan` – usunięcie interfejsu INTERFACE.VLANID (związanego z tagowanym VLANem VLANID na interfejsie INTERFACE)
- konfiguracja BRIDGE (programowego switcha)
  - `ip link add INTERFACE type bridge` – dodanie interfejsu bridgowego o nazwie INTERFACE
  - `ip link set SLAVE master INTERFACE` – włączenie interfejsu SLAVE w skład bridgowego INTERFACE
  - `ip link set SLAVE nomaster` - wyłączenie interfejsu SLAVE z bridgowego
- konfiguracja BONDów (interfejsów agregujących inne w grupę celem zwiększenia prędkości lub niezawodności)
  - `ip link add INTERFACE type bond` – dodanie interfejsu bondingowego o nazwie INTERFACE
  - `ip link set SLAVE master INTERFACE` – włączenie interfejsu SLAVE w skład bondingu INTERFACE
  - `ip link set SLAVE nomaster` - wyłączenie interfejsu SLAVE z bondingu

- konfiguracja routingu
  - `ip [-6] route` – wyświetlanie informacji na temat tras routingowych dla IPv4 (gdy wywołany bez opcji `-6`) / IPv6 (gdy wywołany z opcją `-6`)
  - `ip route add NETWORK via GATEWAY dev INTERFACE` – dodanie trasy routingowej do sieci NETWORK poprzez router o adresie GATEWAY na interfejsie INTERFACE
  - `ip route del NETWORK via GATEWAY dev INTERFACE` – usunięcie trasy routingowej do sieci NETWORK ...

Często dostępne są także klasyczne polecenia:

- `ifconfig` włączanie i wyłączanie interfejsów sieciowych (up i down), ustawianie adresu IP i wyświetlanie informacji o interfejsach.
- `route` konfiguracja tras routingowych
- `vconfig` dodawanie i usuwanie obsługi wskazanych VLANów z danego interfejsu
- `brctl` konfiguracja programowego switcha ethernetowego pomiędzy interfejsami (bridge)
- `ifenslave` konfiguracja bondów

Innym przydatnym poleceniem jest `tc`, które służy do konfiguracji ustawień kontoli przepływu (np. kolejowania) na interfejsach sieciowych.

1.1 Konfiguracja DNS

Za zamianę nazw domenowych na adresy IP odpowiadają funkcje biblioteki standardowej C. Korzysta ona do tego celu z konfiguracji zawartej w pliku `/etc/resolv.conf`. Powinien on zawierać co najmniej jeden wpis postaci `nameserver ip_serwera_dns`, określający serwer rozwiązujący nazwy DNS do którego będziemy kierować nasze zapytania. Wpisów tych może być kilka co pozwala na określenie serwerów używanych w przypadku niedostępności podstawowego (obecnie używane są maksymalnie 3).

Dodatkowo plik ten może posiadać wpisy `domain` określający domenę lokalną (jeżeli nie jest tu określona a `hostname` zawiera domenę to używana jest ta z `hostname`; jeżeli nie chcemy używać można określić na `.`) oraz `search` określający listę domen do przeszukiwania. Określają one domeny, które będą dodawane jako sufix do domeny o którą się pytamy. Na przykład gdy mamy `domain abc.def`, a pytamy się o `xyz` (bez kropki w środku lub na końcu), biblioteka najpierw spróbuje ustalić adres `xyz.abc.def`. a potem `xyz`.

Plik ten pozwala ustawić także inne opcje związane z odpytywaniem DNS - szczegóły w man 5 `resolv.conf`.

Innym plikiem związanym z rozwijaniem nazw jest `/etc/hosts`, który stanowi bazę mapowań nazw na numery IP. Jest on użyteczny dla lokalnie definiowanych nazw i adresów. Wpisy w nim zawarte mają priorytet wyższy od informacji z DNS (jeżeli host został znaleziony w tym pliku nie jest wykonywane zapytanie do serwera rozwijającego DNS).

1.2 konfiguracja automatyczna

W zależności od ustawień sieci do której podłączony jest konfigurowany host możliwe jest także skorzystanie z konfiguracji automatycznej DHCP i/lub autokonfiguracji IPv6.

1.2.1 DHCP

DHCP jest protokołem typu klient-serwer, pozwalającym klientowi uzyskać informacje na temat konfiguracji sieci takie jak adres ip, długość prefixu, trasy routingowe (w szczególności adres bramki domyślnej), adresy serwerów DNS zarówno dla IPv4, jak i IPv6.

Do pobrania konfiguracji z serwera DHCP i jej ustawienia służy najczęściej polecenie `dhclient` (dostępne są inne implementacje klienta `dhcp`, np: `udhcpc`, `dhcpcd`). Z ważniejszych opcji należy wspomnieć o:

- 6 – korzystanie z DHCPv6, czyli DHCP dla protokołu IPv6,
- n – nie ustawianie / używanie pobranej konfiguracji,
- d – nie przechodzenie w tło (włącza też -v),
- n – wypisywanie większej informacji o działaniu programu.

Dostępne są też różne narzędzia diagnostyczne związane z DHCP, np: `dhcping`, `dhcp-probe`. Linux może pełnić także funkcję serwera DHCP, przy pomocy aplikacji takich jak np.: `isc-dhcp-server`, `udhcpd`, `dnsmasq`, `odhcp6c`, `dhcypy6d`, `wide-dhcpv6`.

1.2.2 IPv6 autoconf

Innym sposobem automatycznej konfiguracji interfejsów sieciowych, wprowadzonym w IPv6 jest autokonfiguracja w oparciu o adresy link-local generowane w oparciu o MAC adres karty sieciowej. Polega ona na tym że dla podsieci będących LAN'em przydzielana jest pula z maską /64 co umożliwia tworzenie unikalnych numerów IP w oparciu o (niepowtarzalne) numery sprzętowe MAC. 64 bitowy prefiks sieci jest informacją rozgłaszaną przy pomocy ICMPv6 przez routery (mechanizm radvd), a host dokleja do niego część go identyfikującą związaną z adresem link-local. Radvd rozgłasza także informacje routingowe (takie jak adres bramy - dhcpv6 tego nie potrafi), niestety nie da się rozgłaszać w ten sposób innej od standardowej dla LAN długości prefixu.

Linux domyślnie ma włączony ten mechanizm, można go jednak wyłączyć poprzez `echo 0 > /proc/sys/net/ipv6/conf/${IFACE}/autoconf`, gdzie `${IFACE}` oznacza interfejs na którym chcemy wyłączyć ten mechanizm.

1.3 Konfiguracja w proc

Konieczne / przydatne może być dokonywanie pewnych ustawień poprzez jądrowe systemy plików `/proc` i `/sys`. Najczęstszym przypadkiem jest włączenie przekazywania pakietów pomiędzy interfejsami poprzez:

```
for f in /proc/sys/net/ipv*/conf/*/forwarding; do echo 1 > $f; done
```

(powyższy jednolinijkowiec włącza forwarding pakietów IP dla IPv4 i IPv6 na wszystkich interfejsach)

Innym przykładem jest pokazane wcześniej wyłączenie automatycznej konfiguracji IPv6, przydatne gdy chcemy korzystać tylko z ręcznie przydzielanych adresów.

1.4 Filtracja pakietów

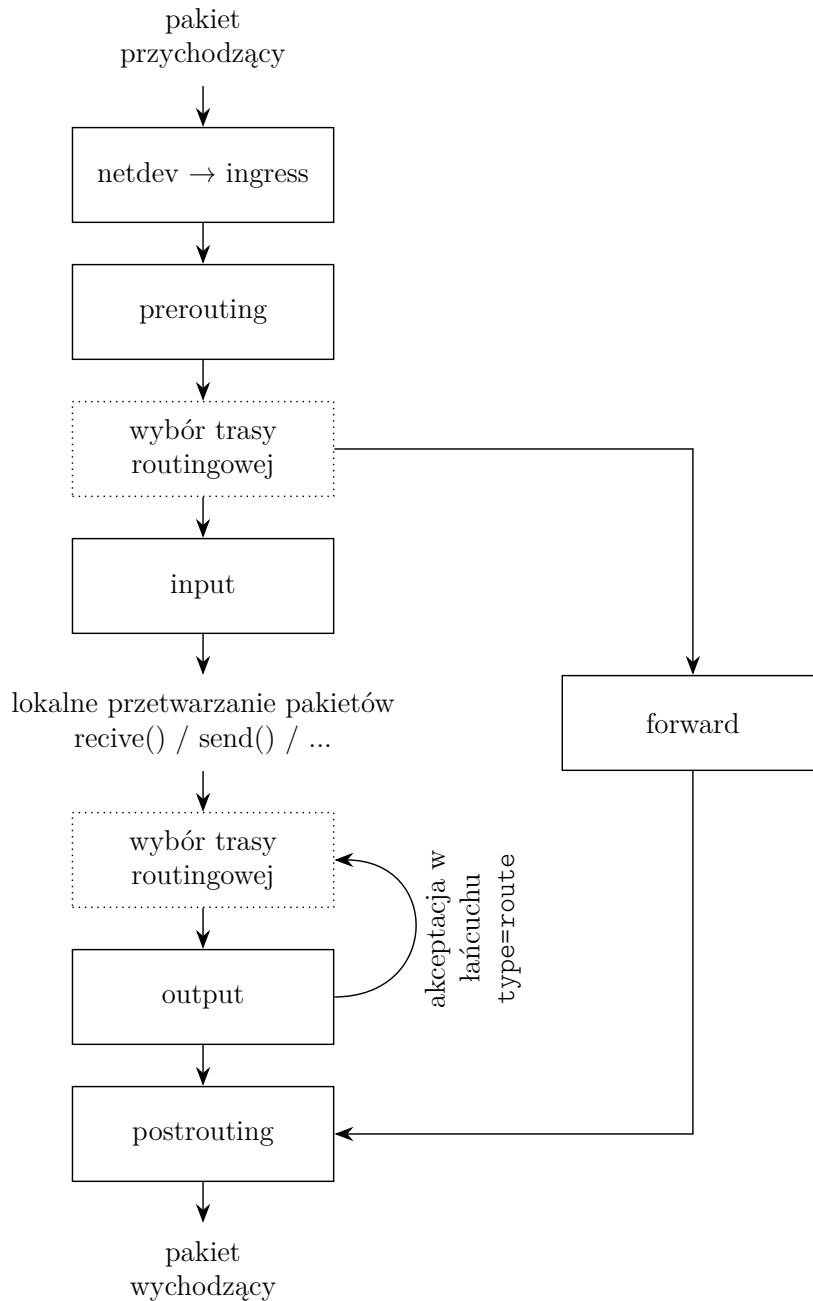
Oprócz wyżej omówionej konfiguracji interfejsów i tras routingowych, często potrzebna jest konfiguracja jądrowych mechanizmów filtracji pakietów. Służy do tego polecenie `nft`.

Na starszych systemach `nft` może być niedostępny, wtedy można korzystać z poleceń:

- `iptables`, `ip6tables` konfiguracja filtrów działających na pakietach IP (`iptables` dla IPv4, `ip6tables` dla IPv6), filtracja może odbywać się m.in. w oparciu o źródłowe i docelowe adresy IP, numery portów, protokół warstwy transportowej, interfejsy oraz mechanizm śledzenia połączeń; umożliwia także konfigurację translacji adresów (NAT).
- `etables` konfiguracja filtrów działających na poziomie switcha ethernetowego, filtracja może odbywać się m.in. w oparciu o źródłowe i docelowe interfejsy i adresy sprzętowe.
- `arptables` konfiguracja filtrów związanych z protokołem ARP (zamiany adresów IP na adresy sprzętowe)

1.4.1 nft (nftables)

Polecenie `nft list ruleset` pozwala na wylistowanie wszystkich reguł.

Rysunek 1: Trasa pakietu przez filtry nftables. Wskazano punkty zaczepień dla łańcuchów reguł.

Tabele, łańcuchy i reguły

- Reguły (rule) grupowane są w łańcuchy (chains) w ramach których przetwarzane są kolejno (do momentu napotkania reguły kończącej przetwarzanie pakietu).
- Łańcuchy grupowane są w tabele (table).
- Każda tabela ma określoną rodzinę obsługiwanych adresów (family), mogą to być:
  - inet (osobne lub wspólne reguły dla IPv4 i IPv6),
  - ip (reguły tylko dla IPv4),
  - ip6 (reguły tylko dla IPv6),
  - arp (reguły dla warstwy L2 przetwarzane przed uruchomieniem procesowania IP),
  - bridge (reguły przetwarzane dla pakietów przechodzących przez softwery bridge),
  - netdev (reguły przetwarzane w momencie wejścia ruchu na urządzenie sieciowe, urządzenie musi być określone dla łańcucha reguł, może być alternatywą dla tc).

- Tabel danej rodziny może być wiele, stosowane będą łańcuchu z wszystkich tych tabel (odpowiednio do ich parametrów).
- Tabele dla różnych rodzin mogą mieć taką samą nazwę.

Kierowanie ruchu do reguł

- Ruch do łańcucha może być kierowany jawnie przez regułę w innym łańcuchu lub automatycznie w oparciu o parametry danego łańcucha: typ (`type`), punkt zaczepienia (`hook`) i priorytet (`priority`).
- Pasujące łańcuchy (o tym samym punkcie zaczepienia) będą przetwarzane kolejno wg priorytetów do momentu napotkania reguły kończącej przetwarzanie pakietu w którymś z tych łańcuchów (lub przetworzenia wszystkich reguł).
- Podstawowym typem łańcuch jest `filter`. Dodatkowo mogą być użyte typy:
  - `nat` – translacja adresów sieciowych w oparciu o śledzenie połączenie (`conntrack`), reguły przetwarzają tylko pierwszy pakiet połączenia, pozostałe przetwarza utworzony wpis `conntrack`, typ może być użyty jedynie w łańcuchach tabel związanych z protokołami IP (`inet`, `ip`, `ip6`) z wyjątkiem łańcucha `forward`
  - `route` – zaakceptowanie w takim powoduje wyszukanie nowej trasy routingowej, typ może być użyty jedynie w łańcuchach wyjściowych (zaczepionych w `output`) tabel związanych z protokołami IP (`inet`, `ip`, `ip6`)
- Dostępne punkty zaczepienia reguł zależą od rodziny:
  - dla `inet`, `ip`, `ip6` i `bridge` są to: `prerouting` `input` `forward` `output` `postrouting`
  - dla `arp` są to: `input` `output`
  - dla `netdev` są to: `ingress`
- Priorytet jest określany swobodnie i może być wartością ujemny lub dodatnią. Warto mieć świadomość iż śledzenie pakietów (`conntrack`) na wejściu ma priorytet `-200` (jest robione przed większością innych reguł) a na wyjściu `300` (jest robione po większości innych reguł).

1.4.2 iptables

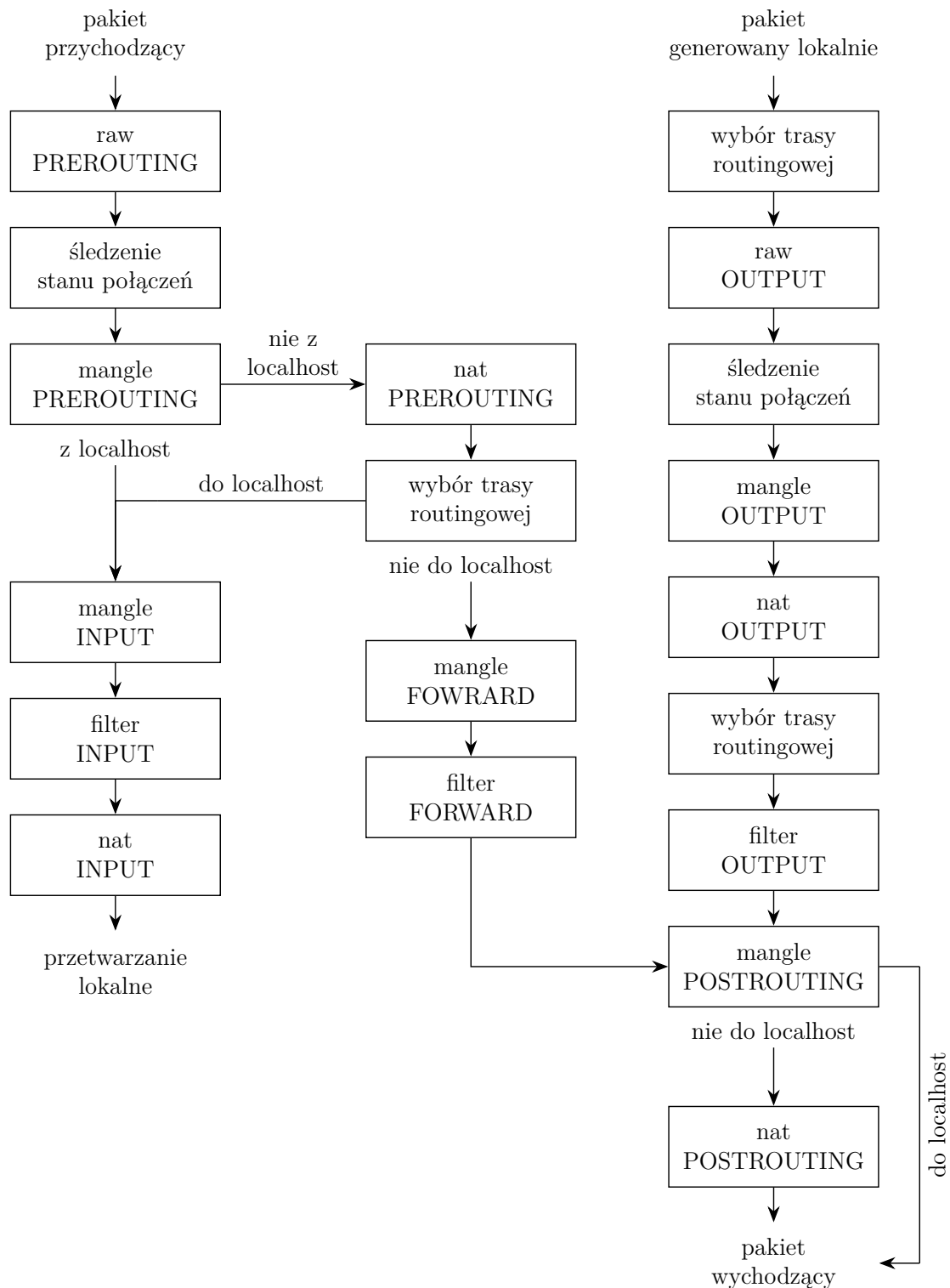
Iptables wykorzystuje kilka tablic reguł (najistotniejszymi są `filter` i `nat`). Tablica może zostać określona przy pomocy opcji `-t`, jeżeli nie użyto tej opcji operacje będą wykonywane na tablicy `filter`. Zależności pomiędzy poszczególnymi łańcuchami i tablicami przedstawia (uproszczony) diagram przejścia pakietu przez mechanizm iptables:

W każdej z tablic występuje kilka różnych łańcuchów reguł. Każdy łańcuch posiada akcję domyślną, która może zostać ustawiona komendą `iptables [-t TABLICA] -P ŁAŃCUCH AKCJA`. Reguły do wskazanego łańcucha (w wskazanej tablicy) mogą być dodawane/usuwane z użyciem komend:

- `iptables [-t TABLICA] -A|-D ŁAŃCUCH REGUŁA` – dodanie (`-A`) lub usunięcie (`-D`) reguły
- `iptables [-t TABLICA] -I ŁAŃCUCH POZYCJA REGUŁA` – wstawienie reguły na wskazaną pozycję
- `iptables [-t TABLICA] -F ŁAŃCUCH` – usunięcie wszystkich reguł z łańcucha

Reguły składają się ze zbioru dopasowań (filtrów) w postaci opcji do komendy `iptables` oraz akcji podawanej po opcji `-j`, do najistotniejszych filtrów należą:

- `-s ADRES` – pasuje gdy adres źródłowy w pakiecie zgadza się z podaną siecią IP (lub pojedynczym adresem)
- `-d ADRES` – pasuje gdy adres docelowy w pakiecie zgadza się z podaną siecią IP (lub pojedynczym adresem)
- `-p PROTOKÓŁ --dport PORT` – pasuje gdy pakiet zawiera w sobie pakiet wskazanego protokołu (np. `tcp`, `udp`) i adresowany jest na wskazany numer portu
- `-i INTERFEJS` – pasuje gdy pakiet przyszedł wskazanym interfejsem sieciowym

Rysunek 2: Trasa pakietu przez filtry iptables. Wskazano punkty zaczepień nazwy łańcuchów.

- -o INTERFEJS – pasuje gdy pakiet wychodzi wskazanym interfejsem sieciowym

Najistotniejszymi akcjami jest ACCEPT (zaakceptowanie/przepuszczenie pakietu przez łańcuch), REJECT (odrzućcie pakietu z wygenerowaniem komunikatu błędów poprzez ICMP), DROP (zapomnienie o pakiecie / ciche zignorowanie) oraz LOG (zapisanie informacji do logu).

Przykład konfiguracji iptables:

```
# polityki domyślne
iptables -P INPUT DROP
iptables -P FORWARD ACCEPT
```

```

iptables -P OUTPUT ACCEPT

# interfejs lokalny oraz połączenia nawiązane
iptables -A INPUT -i lo -j ACCEPT
iptables -A INPUT -m state --state ESTABLISHED -j ACCEPT
iptables -A INPUT -m state --state INVALID -j REJECT

# SSH
iptables -A INPUT -p tcp --dport ssh -s 0.0.0.0/0 -j sshguard
iptables -A INPUT -p tcp --dport ssh -s 0.0.0.0/0 -j ACCEPT

## ICMP
iptables -A INPUT -p icmp -j ACCEPT

## RESZTA
iptables -A INPUT -j REJECT

```

Do wyświetlenia wszystkich reguł można użyć komendy `iptables-save` / `ip6tables-save`. Generuje ona skrypt który może zostać wczytany przy pomocy `iptables-restore` / `ip6tables-restore`.

2 Programowanie usług sieciowych

2.1 wysyłanie danych po UDP

```

import socket, sys

if len(sys.argv) != 3:
    print("USAGE: " + sys.argv[0] + " dstHost dstPort", file=sys.stderr)
    exit(1)

dstAddrInfo = socket.getaddrinfo(sys.argv[1], sys.argv[2])
dstAddrInfo = dstAddrInfo[0]
sfd = socket.socket(dstAddrInfo[0], socket.SOCK_DGRAM)

sfd.sendto("Ala ma kota".encode(), dstAddrInfo[4])

```

2.2 odbiór danych po UDP

```

import socket, sys

if len(sys.argv) != 2:
    print("USAGE: " + sys.argv[0] + " listenPort", file=sys.stderr)
    exit(1)

sfd = socket.socket(socket.AF_INET6, socket.SOCK_DGRAM)
sfd.setsockopt(socket.IPPROTO_IPV6, socket.IPV6_V6ONLY, 0)
sfd.bind((':', int(sys.argv[1])))

while True:

```

```
data, sAddr, = sfd.recvfrom(4096)
print("odebrano od", sAddr, ":", data.decode());
```

2.3 klient TCP

```
import socket, select, sys

if len(sys.argv) != 3:
    print("USAGE: " + sys.argv[0] + " dstHost dstPort", file=sys.stderr)
    exit(1);

# struktura zawierająca adres na który wysyłamy
dstAddrInfo = socket.getaddrinfo(sys.argv[1], sys.argv[2], proto=socket.IPPROTO_TCP)

# mogliśmy uzyskać kilka adresów, więc próbujemy używać kolejnych do skutku
for aiIter in dstAddrInfo:
    try:
        print("try connect to:", aiIter[4])
        # utworzenie gniazda sieciowego ... SOCK_STREAM oznacza TCP
        sfd = socket.socket(aiIter[0], socket.SOCK_STREAM)
        # połączenie ze wskazanym adresem
        sfd.connect(aiIter[4])

    except:
        # jeżeli się nie udało ... zamykamy gniazdo
        if sfd:
            sfd.close()
        sfd = None
        # i próbujemy następny adres
        continue

    break;

if sfd == None:
    print("Can't connect", file=sys.stderr)
    exit(1);

# wysyłanie
sfd.sendall("Ala ma Kota\n".encode())

# czekanie na odbiór
rdfd, _, _ = select.select([sfd], [], [], 13.0)
if sfd in rdfd:
    d = sfd.recv(4096)
    print(d.decode())

# zamykanie połączenia
sfd.shutdown(socket.SHUT_RDWR)
sfd.close()
```


2.4 serwer TCP

```
import socket, select, signal, sys, os

MAX_CHILD = 5
QUERY_SIZE = 3
TIMEOUT = 13
BUF_SIZE = 4096

if len(sys.argv) != 2:
    print("USAGE: " + sys.argv[0] + " listenPort", file=sys.stderr)
    exit(1);

# obsługa sygnału o zakończeniu potomka
childNum = 0
def onChildEnd(s, f):
    print("odebrano sygnał o śmierci potomka")
    global childNum
    childNum -= 1
    os.waitpid(-1, os.WNOHANG);
signal.signal(signal.SIGCHLD, onChildEnd)

# utworzenie gniazd sieciowych ... SOCK_STREAM oznacza TCP
sfd_v4 = socket.socket(socket.AF_INET, socket.SOCK_STREAM)
sfd_v6 = socket.socket(socket.AF_INET6, socket.SOCK_STREAM)

# ustawienie opcji gniazda ... IPV6_V6ONLY=1 wyłącza korzystanie
# z tego samego socketu dla IPv4 i IPv6
sfd_v6.setsockopt(socket.IPPROTO_IPV6, socket.IPV6_V6ONLY, 1)

# przypisanie adresów ...
# '0.0.0.0' oznacza dowolny adres IPv4 (czyli to samo co INADDR_ANY)
# ':::' oznacza dowolny adres IPv6 (czyli to samo co in6addr_any)
sfd_v4.bind(('0.0.0.0', int(sys.argv[1])))
sfd_v6.bind(':', int(sys.argv[1]))

# określenie gniazd jako używanych do odbioru połączeń przychodzących
# (długość kolejki połączeń ustawiona na wartość QUERY_SIZE)
sfd_v4.listen(QUERY_SIZE)
sfd_v6.listen(QUERY_SIZE)

# funkcja zajmująca się odbieraniem połączeń i ich obsługą
def acceptConn(sfd):
    global childNum

    # odebranie połączenia
    sfd_c, sAddr = sfd.accept()

    # weryfikacja ilości potomków
    if childNum >= MAX_CHILD:
        print("za dużo potomków - odrzucam połączenie od:", sAddr);
        sfd_c.send("Internal Server Error\r\n".encode())
```

```

        sfd_c.close()
        return

# aby móc obsługiwać wiele połączeń rozgałęziamy proces
pid = os.fork()
if pid == 0:
    print("połączenie od:", sAddr)
    while True:
        # czekanie na dane z timeout'em
        # aby zabezpieczyć się przed atakiem DoS
        rd, _, _ = select.select([sfd_c], [], [], TIMEOUT)
        if sfd_c in rd:
            data = sfd_c.recv(BUF_SIZE)
            if not data:
                print("koniec połączenia od:", sAddr)
                break
            print("odebrano od", sAddr, ":", data.decode());
            sfd_c.send(data)
        else:
            print("timeout połączenia od:", sAddr)
            break
    # zamykanie połączenia
    sfd_c.shutdown(socket.SHUT_RDWR)
    sfd_c.close()
    sys.exit()
else:
    childNum += 1

# czekanie na połączenia z użyciem select() w nieskończonej pętli
while True:
    sfd, _, _ = select.select([sfd_v4, sfd_v6], [], [])
    if sfd_v4 in sfd:
        acceptConn(sfd_v4)
    if sfd_v6 in sfd:
        acceptConn(sfd_v6)

```

3 Zadania

Zadanie 3.0.1

Korzystając z dwóch instancji programu nc (netcat) – jednej w roli serwera, drugiej w roli klienta prześlij między nimi jakieś dane. Użyj programu tcpdump (z odpowiednimi opcjami) aby podsłuchać komunikację sieciową między tymi programami i zobaczyć przesyłane dane.

Zadanie 3.0.2

Powyżej znajdują się przykładowe kody wysyłający dane po UDP ("klient UDP") i odbierający dane po UDP ("serwer UDP") oraz kod serwera usługi "echo" (odsyłającej odebrane dane do nadawcy) w wariantcie TCP, którą omawialiśmy na wykładzie.

W oparciu o te informacje napisz program realizujący funkcję serwera echo z użyciem UDP.

Jeżeli nie lubisz Pythona program może być w C lub C++.

Zadanie 3.0.3

Uruchom dwie instancje serwera echo korzystającego z protokołu UDP.

Zastanów się co by się stało jeżeli jeden z tych serwerów dostałby pakiet pochodzący od drugiego z nich?

Korzystając z pakietu *scapy* oraz posiadając prawa root'a możemy przy pomocy Pythona wysyłać dowolnie spreparowane pakiety IP:

```
from scapy.all import IP, IPv6, UDP, send

send(IPv6(src=sIP, dst=dIP) / UDP(sport=sPort, dport=dPort) / "ABC ... XYZ")
# powyższa funkcja utworzy (a następnie wyśle):
#   → pakiet IPv6 od sIP do dIP
#   (adresy podajemy jako napisy),
#   → w którym jest pakiet UDP z portem źródłowym sPort i docelowym dport
#   (porty podajemy jako wartości numeryczne)
#   → w którym są dane "ABC ... XYZ"

# jeżeli zamiast IPv6() użyjemy IP() będziemy używać pakietu IPv4

# możemy też zaimportować inne funkcjonalności z modułu scapy
# (np. ICMP, TCP, ...) i używać ich do budowy naszych pakietów
```

Modyfikując powyższy kod spróbuj wysłać sfałszowany pakiet adresowany do jednego z serwerów, który jako adres nadawcy ma podany drugi z serwerów.

Scapy nie jest elementem biblioteki standardowej pythona – konieczne może być zainstalowanie pakietu `python3-scapy` albo zainstalowanie go poprzez menedżera modułów pythonowych „pip”: `pip3 install scapy-python3`.

Zadanie 3.0.4

Zobacz co się stanie jeżeli w sfałszowanym pakiecie podasz ten sam serwer jako nadawcę i odbiorcę. Usługa UDP-echo była kiedyś powszechnie stosowaną usługą diagnostyczną umożliwiającą testowanie połączenia sieciowego. Do tej pory ma nawet przyznany standardowy numer portu (7). Jak myślisz dlaczego usługa UDP-echo nie jest już powszechnie dostępną na każdym komputerze podłączonym do Internetu?

4 Zadania dodatkowe

Zadanie 4.0.1

Zapoznaj się z RFC1924 i napisz program konwertujący adresy IPv6 pomiędzy notacją dwukropkową a notacją base-85 zgodną z tą specyfikacją.

Wskazówka: do odczytu adresu w standardowej notacji dwukropkowej możesz użyć narzędzi z modułu `ipaddress`

5 Praca domowa

5.1 Instrukcja wysyłania rozwiązań

Rozwiązania zadań domowych należy przesyłać na adres ciekawi.pracownia@icm.edu.pl wpisując jako temat wiadomości g2.x PD9, gdzie x to numer grupy, np. g2.1 PD9 dla grupy nr. 1, itd. Zadania domowe są nie obowiązkowe, jednak zachęcamy do ich robienia i wysyłania rozwiązań (nawet niekompletnych).

Termin nadsyłania zdań domowych to 2020-05-05 godzina 16⁰⁰. Jeżeli wysłałeś rozwiązania w terminie, ale nie były one w 100% poprawne i dostałeś od sprawdzającego możliwość wysłania poprawki masz na to dodatkowe 4 dni.

Na ten adres można także nadsyłać ewentualne pytania do zadań (zarówno domowych jak i innych zamieszczonych w skrypcie), w tym wypadku także prosimy o umieszczenie w temacie wiadomości g2.x, gdzie x to numer grupy.

5.2 Zadania domowe

Zadanie 5.2.1 — 1 pkt

Napisz polecenie które ustawi adres ip 172.33.13.113 (maska sieci to 255.255.255.0) na interfejsie eth5.

Zadanie 5.2.2 — 1 pkt

Napisz polecenie które ustawi trasę routingu do sieci 10.13.0.0/16 przez bramkę o adresie ip 172.33.13.13.

Zadanie 5.2.3 — 2 pkt

Napisz polecenia które włączą przekazywanie pakietów pomiędzy eth3 i eth4, ale nie zezwolą na przekazywanie pakietów innymi interfejsami

Zadanie 5.2.4 — 2 pkt

Napisz serwer TCP, który oczekuje że klient wyśle mu liczbę (z zakresu od 2 do 10), w odpowiedzi na którą serwer odeśle do tego klienta trójkąt z gwiazdek odpowiedniej wielkości. Na przykład dla żądania klienta w postaci "3" powinien to być:

```
*  
**  
***
```